

Modern Eğitim Sistemlerinin Doęuđu ve Geliđuimi Cilt-IV Kore

Mustafa ERGÜN
Ertuğrul ERGÜN

Prof. Dr. Mustafa ERGÜN - Ertuğrul ERGÜN

MODERN EĞİTİM SİSTEMLERİNİN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ CİLT-IV KORE

ISBN 978-625-8516-22-7

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2025, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır; indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Kasım 2025, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

“Modern Eğitim Sistemlerinin Doğuşu ve Gelişimi” dizisinin dördüncü cildini Kore’ye ayırdık. Kore birçok eğitim deneyimi açısından Türkiye ile benzer sorunları yaşamış, her sorunu çözmek için birçok tartışma yapmış, çözüm deneyimlerinde bulunmuş bir devlettir. Bunların incelenmesi ile Türkiye için birçok faydalı çıkarımlar yapılabilir.

Kore, uzun tarihi boyunca birleşik ve adeta tek ırk olarak yaşamış, komşuları olan güçlü Çin ve Japon devletleriyle mücadele etmiş, 20. yüzyıl başlarında da karadan Sovyetler Birliği ve Rusya’nın, denizden Amerika Birleşik Devletleri’nin baskılarıyla ikiye ayrılmış olarak yaşayan güçlü ama talihsiz bir ulus devlettir. 20. yüzyıl başlarından beri bazan sert ve sıkı bazen de gevşek olarak sömürge gibi bir hayat yaşamaktadır. Buna rağmen gerek güneyi gerekse kuzeyi onurlu ve çalışkan yaşama biçimlerini sürdürmekte, dış bağımlılığa rağmen bir özgüven eksikliği içinde içsel özgürlüklerini yaşamaktadır.

Kore, tarihte Çinliler ve Japonlar tarafından çeşitli istilalara uğramış ve yüz yıldan beridir de Japon ve örtülü Amerikan işgalleri altında yaşayan bir ülke olmanın travmasını yaşıyor. Tarihsel olarak engellenmiş ve kuşatılmış olması nedeniyle ırkçılık ve yabancı düşmanlığı her zaman canlılığını koruyor.

Bu ülke gerek sıralı okullaşmayı hızla yapması gerekse sanayileşmeyi destekleyen bir eğitim sistemiyle öne çıkmakta iken, son zamanlarda PISA, TIMSS gibi uluslararası değerlendirmelerde hep üst sıralarda yer alarak dünyanın dikkatini çekmektedir. Bugün Kore’nin eğitimi özellikle araştırmaya ve bilgisayar teknolojilerine dayalı yapısıyla modern bir eğitim sistemidir.

Teknik olarak modern zamanlardaki Kore ifadesini Güney Kore anlamında kullandık. Kore’nin saygın geçmişine hürmetle ikiye bölünmüşlüğü çok fazla hissettirmek istemedik. Zaten kitabın tarihi altyapısını oluştururken de Kore’yi bir bütün olarak anlattık.

Dünyada öğrenciler üzerinde en çok deneme yanılmanın yapıldığı ülke Güney Kore’dir. Gerek ilkokuldan ortaokula, sonra liseye ve üniversiteye girişlerde yapılan sınavlar, özel ders ve dersane düzenlemelerinde akla gelebilecek her türlü fikrin uygulaması denendi.

Güney Kore gerek lise giriş sınavları ve gerekse 75 yıldır yaptığı tüm değişikliklere rağmen çözemediği üniversiteye giriş sistemiyle Türkiye’ye benzer. Onun özel ders ve dersanelerle yaptığı mücadele de bize birçok deneyim örnekleri sunar.

Kore, eğitim sorunları bize çok benzer ve sorunu çözmek için yaptığı birçok girişim ve elde ettiği sonuçlar bakımından, bizim için yakından incelenmeye değer bir ülkedir.

Artık modern eğitim tarihinde eğitimin en önemli özelliklerinden biri bilgisayar temelli eğitim olduğu için Ertuğrul Ergün ile bir ekip oluşturmaya karar verdik. “Modern” eğitim sistemlerinde ağırlık giderek bilgisayar, internet, yapay zekâ kavramları etrafında oluştuğu için, özellikle kitabın o kısımları Ertuğrul Ergün tarafından hazırlandı.

Bazı kavramların İngilizcesi ve İngilizce kısaltmaları kullanıldı. Bu hem uluslararası terminolojiyi takip ve anlatımı akıcı hale getirmek hem de bu alanda daha derin araştırma yapacaklara anahtar kavramlar vermesi açısından tercih edildi.

Korece farklı bir yazı ile yazıldığı için onun Batı harflerine çevrilmesinde farklı yollar izlenmiş. Bazı sesleri harfe çevirirken bazıları ö, ü gibi yeni harfleri kullanmış, bazıları bu ses farklılığına dikkat etmeden o, u gibi harflerle yazmışlardır. Örneğin Kore yazısı demek olan Hangul'un yazılışında Hangül, Hangul, Han'gul, Hankul, Han'ghül, Hangeul gibi değişik yazımlar bulunmaktadır. Bunun yanında geleneksel Kore'nin son hanedanının adı Joseon, Chosön veya bazı kaynaklarda Jin olarak geçmektedir. Dolayısıyla anlatımda gelişine göre bu kavramlardan birini, genellikle Joseon kavramını kullandık.

Kitapta tablo ve grafikleri numaralamadık ve bunları İçindekiler sayfasında göstermedik, çünkü bu numaraların kitaplarda çok fazla kullanılmadığını ve referans gösterilmediğini gördük.

Çin kültüründe olduğu gibi Kore kültüründe de soy isimler başta özel isimler ikinci sırada bulunmaktadır. Bu da kaynak göstermede bazen sorunlara yol açmakta, kimi mantıken soy ismi başa almakta, kimi baştakini özel isim kabul edip sondaki ismi soyadı olarak başa almaktadır. Korece yazımda ve resmî belgelerde (kimlik, pasaport vb.) Soyadı+ Adı şeklinde kullanılır. Uluslararası ortamda, özellikle İngilizce yazışmalarda Koreliler bazen İsim + Soyadı biçimini kullanır: Minsu Kim, Jiyoung Park gibi. Akademik yayınlarda genellikle: Soyadı, Adı sırası kullanılır: Kim, Minsu; Park, Jiyoung şeklinde yazılır. Gene de bu konuda ciddi bir karışıklık bulunmaktadır.

Son zamanlarda akademisyen sayısı çok arttı, çalışmalar kitap yazımından ziyade makaleler şeklinde sunulmaya başladı. Bir de akademik kariyer ilerlemesinde makale sayısı daha değerli olduğu için dünyanın her tarafında her gün değerli değersiz birçok yayın çıkmaya başladı. Yayınların kaynak kısmında Soyadı+Ad baş harfi şeklindeki geleneksel yazım birçok karışıklıklara neden olmaktadır. Örneğin "Ergün, M." şeklindeki bir yazımda şu anda 5-6 yazarın çalışmaları karışmaktadır. Bu nedenle kaynakları gösterirken kişi adlarını tam yazmayı uygun gördük. Makale kaynaklarında da derginin cilt ve sayısı ile sayfa numarasını doğrudan yazarak daha sade hale getirdik.

Bu çalışma akademik bir çalışma olduğu için, iletişim ve internet imkânlarının çokça kullanıldığı günümüzde, verilen bilgileri genişletmek isteyen araştırmacılar için kaynaklara internet üzerinden ulaşabilecekleri DOI veya web adresleri verilmiştir. Bunların arkasına indirilme tarihi eklemedik, çünkü kitap baskıya girmeden hepsini kontrol ettik.

Mustafa ERGÜN

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Kısaltmalar	vii

GİRİŞ	1
--------------------	---

KISA KORE TARİHİ	17
Üç Krallık Dönemi	17
Goryeo (Koryö, Koguryö) Hanedanı Dönemi (935-1392)	22
Joseon (Chosön, Yi) Hanedanı (1392-1897-1910).....	27
Pratik Öğrenmenin (Sirhak, Silhak) Doğuşu Joseon Rönesansı.....	33
Kabo Reformu (1894)	38
Kore'de Japon Sömürgeci Yönetimi	39
Amerikalıların ve Rusların Kore Tarihini Yönlendirmeleri.....	41

KORE KÜLTÜRÜ	56
Kore'ye Dinlerin Girişi ve Gelişimi	56
Budizm	56
Konfüçyüsçülük.....	61
Hristiyanlık.....	69
Kore Dili ve Kore Yazısı	71
Modern Kore'de Yazı ve Dil Politikası.....	79
Kore Edebiyatı.....	83
Kültürde Kore Dalgası.....	84

KORE EĞİTİM TARİHİ	85
Üç Krallık ve Geç Silla Döneminde Eğitim.....	85
Koryö Döneminde Eğitim (937-1392)	89
Joseon (Chöson) Döneminde Eğitim (1392-1910).....	93
Sınav Sistemi ve Okullar	93
Hangul (Han'göl) Yazı Sistemi	99
Özel Akademiler (Söwön, Seowon)	100
Batı Tipi Eğitim.....	103
Resmi/Yerli Eğitim.....	104
Misyoner Eğitimi	112
Japon Sömürge Döneminde Eğitim	118
Amerikan Askeri Kontrolünde Eğitim	143

GÜNEY KORE CUMHURİYETİ'NDE EĞİTİM.....	176
Güney Kore'nin Amerikanlaşması	182
Yazı ve Dil Krizi	187
Erken Çocukluk Bakım ve Eğitimi	189
İlköğretim	192
Ortaöğretim	201
Liseleri Eşitleme Politikası.....	217
Mesleki Eğitim	230
Özel Öğretim.....	247
Özel Dersler ve Dershaneler (Gwaoe Hagwön)	255
Okul veya Sınıf Çöküşü Tartışmaları.....	264
Öğretmen Yetiştirme.....	267
Kore'de Ders Programlarının Gelişimi	276
Uluslararası Değerlendirmelerde (PISA, TIMSS) Kore.....	289
Yüksek Öğretim	298
Yüksek Öğretim Sisteminin Yeni Kuruluşu	299
Amerika Birleşik Devletleri'nin Eğitim Desteği.....	305
1980 Sonrası Üniversite Gelişimi	319
Öğrenci Olayları	337
Yüksek Öğretime Giriş Sorunu.....	341
Giriş Sınavları ve Öğrenci Seçme Ölçütleri.....	343
Giriş veya Mezuniyet Kotaları	374
Uluslararasılaşma ve Mükemmelleşme (Akreditasyon).....	385
Araştırma Temelli Eğitim	397
Yurt dışındaki Koreli Öğrenciler ve Kore'deki Yabancı Öğrenciler.....	414
Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Dayalı Eğitim.....	420
Yaşam Boyu Eğitim	433
 GENEL DEĞERLENDİRME.....	 438
 KAYNAKLAR.....	 464

KISALTMALAR

ACBS, Academic Credit Bank System: Akademik Kredi Bankası Sistemi
AIEDAP, AI Education Alliance & Policy Lab: YZ Eğitim Birliği ve Politika Laboratuvarı
AKF, American-Korean Foundation: Amerikan-Kore Vakfı
ALL, Accounts for Lifelong Learning: Yaşam Boyu Öğrenme Hesapları
AQS, Admission Quota System: Kabul Kotası Sistemi
AR, Augmented reality: artırılmış gerçeklik
B&T (S&T), bilim ve teknoloji
CAPS, College Admissions Preliminary Test: Kolej Kabul Ön Sınavı
CASAT, College Admissions Scholastic Achievement Test: Koleje Kabul Bilgi Başarı Testi
CEL, Creative Experiential Learning: YDÖ, Yaratıcı Deneyimsel Öğrenme
CLEP, Council for Long-Term Educational Planning: Uzun Vadeli Eğitim Planlama Konseyi
CSAT, College Scholastic Ability Test: Üniversiteye Giriş Bilgi Yetenek Testi
DX, Digital Experience: Dijital Tecrübe
DX-Academy, Dijital Dönüşüm Akademisi: Dijital Dönüşüm Akademisi
EBP, Economic Planning Board: Ekonomik Planlama Kurulu
EBS, Educational Broadcasting System: Eğitim Yayın Sistemi
EMI, English Medium Instruction: İngilizce diliyle öğretim
ERP, Education Reform Plan: Eğitim Reform Planı (5.31 Reformu)
ESA, Early Study Abroad: Erken yurt dışı eğitim
FSP, Free Semester Program: Serbest Dönem Programı
GLOCAL, GLObal loCAL: Glocal Üniversiteler projesi
GQS, Graduation Quota System: Mezuniyet Kayıt Kotası Sistemi
GSP, Graduate School of Public Administration: Kamu Yönetimi Lisansüstü Okulu
HEAT, Higher Education Ability Test: Yüksek Öğrenim Yetenek Testi
HSEP, High School Equalization Policy: Lise Eşitleme Politikası
IAEP, International Assessment of Educational Progress: Uluslararası Eğitim İlerlemesi Değerlendirmesi
ICA, International Cooperation Administration: Uluslararası İş Birliği İdaresi
KAEC, Korean-American Educational Commission: Kore-Amerikan Eğitim Komisyonu
KAIST, Korea Advanced Institute of Science & Technology: Kore İleri Bilim ve Teknoloji Enstitüsü
KCUE, Korea Council for University Education: Kore Üniversite Eğitim Konseyi
KEDI, Korean Educational Development Institute: Kore Eğitim Geliştirme Enstitüsü
KERIS, Korea Education & Research Information Service: Kore Eğitim ve Araştırma Bilgi Sistemi
KFTA, Korean Federation of Teachers' Associations: Kore Öğretmen Dernekleri Federasyonu
KICE, Korea Institute for Curriculum and Evaluation: Kore Program ve Değerlendirme Enstitüsü
KIST, Korea Institute of Science and Technology: Kore Bilim ve Teknoloji Enstitüsü
KNOU, Korea National Open University

- KORSTIC, Korea Scientific and Technological Information Center: Kore Bilimsel ve Teknolojik Bilgi Merkezi
- KTU, Korean Teachers and Education Workers Union: Kore Öğretmenler ve İşçiler Birliği
- LINC, Leaders in INDustry-university Cooperation: Sanayi-Üniversite İşbirliği Liderleri
- MSEP, Middle School Equalization Policy: Ortaokul Eşitleme Politikası
- NAEA, National Assessment of Educational Achievement: Eğitim Başarısı Ulusal Değerlendirmesi
- NDABC, National Diagnostic Assessment of Basic Competency: Temel Yeterlilik Ulusal Tanı Değerlendirmesi
- NEC, National Education Commission: Milli Eğitim Komisyonu
- NEIS, The National Education Information System: Ulusal Eğitim Bilgi Sistemi
- NIIED, National Institute for International Education Development: Ulusal Uluslararası Eğitim Geliştirme Enstitüsü
- NILE, National Institute for Lifelong Education: Ulusal Yaşam Boyu Eğitim Enstitüsü
- NSTA, National Science Teacher Association Korea: Kore Ulusal Fen Öğretmenleri Derneği
- NURI, The New University for Regional Innovation: Bölgesel Yenilik için Yeni Üniversite Projesi
- ODA, Official Development Assistance: Resmi kalkınma yardımı
- PCER, Presidential Commission on Education Reform: Eğitim Reformu Başkanlık Komisyonu
- PCNEC, Presidential Commission for New Education Committee: Yeni Eğitim Komitesi İçin Başkanlık Komisyonu
- PECE, Preliminary Examination for College Entrance: Kolej Giriş Ön Sınavı
- PISA, Programme for International Student Assessment: Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı
- RISE, Regional Innovation System and Education: Bölgesel Yenilik Sistemi ve Eğitim
- SAECE, Scholastic Achievement Examination for College Entrance: Üniversiteye Giriş Akademik Başarı Sınavı
- SCAR, Student Complex Achievement Records: Öğrenci Karmaşık Başarı Kayıtları
- SCI, The Science Citation Index: Bilim Atıf Endeksi
- SLC, Schools as Learning Communities: Öğrenme toplulukları olarak okullar
- SNU, Soeul National University: Seul Ulusal Üniversitesi
- SPHS, Special Purpose High School: Özel Amaçlı Lise
- STEM, Science, Technology, Engineering, Mathematics: Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik alanı
- TIMSS, Trends in International Mathematics and Science Study: Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Çalışması
- UET, University Entrance Test: Üniversite Giriş Sınavı
- UNKRA, United Nations Korean Reconstruction Agency: Birleşmiş Milletler Kore Yeniden İnşa Ajansı
- USAID, U.S. Agency for International Development: ABD Uluslararası Kalkınma Ajansı
- USEC/K, United States Educational Commission in Korea: ABD Eğitim Komisyonu
- USOM, United States Operations Mission: Birleşik Devletler Denizaşırı Misyonu
- VR, virtual reality: sanal gerçeklik
- YZ, Yapay Zekâ